

ת"פ 13908/12/17 - מדינת ישראל נגד נתנאל שמעון פחלבני

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 13908-12-17 מדינת ישראל נ' פחלבני

לפני
בעניין: כבוד השופטת חנה מרים לומפ
מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)
על ידי עו"ד נתנאל דגן
המאשימה
נגד
נתנאל שמעון פחלבני
על ידי עו"ד רועי בראונר
הנאשם

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן, לאחר שחזר בו מכפירתו, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 333 בצירוף סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**") ובעבירה של ניסיון תקיפה, עבירה לפי סעיף 379 בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין.
2. במסגרת הסדר הטיעון לא הייתה הסכמה לעניין העונש וכל צד נותר חופשי בטיעונו, כשעמדת המאשימה לעתור להטלת עונש של מאסר בפועל. עוד הוסכם במסגרת הסדר הטיעון, כי הנאשם יוכל להביא ראיות להוכחת סעיף 3 לכתב האישום המתוקן, לפיו עובר לאירוע "שתה הנאשם אלכוהול". וכן להביא ראיות להוכחת החבלות שנגרמו לו. בנוסף, לבקשת הנאשם הוגשו תסקירי שירות המבחן בעניינו טרם שמיעת הטיעונים לעונש, ולבקשת המאשימה הוגש תסקיר נפגע עבירה.
3. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי בין הנאשם ל- א.כ., יליד 1992 (להלן: "**המתלונן**") היכרות ארוכת שנים. בין הנאשם לבין המתלונן וש' נתגלע סכסוך שעניינו חוב כספי (להלן: "**החוב**"). עובר לאירוע המתואר להלן, שתה הנאשם אלכוהול.
4. ביום 25.11.17 בשעה 20:20 או בסמוך לכך, שוחח הנאשם עם המתלונן על אודות החוב ואמר לו: "**אני אבוא אני אזיין אתכם**". לאחר מכן שלח הנאשם למתלונן הודעות קוליות בהן אמר:
א. "**אני סומך על המילה שלכם שלא יהיו טעויות למה אם יהיו טעויות אני שוחט את שתיכם שמעת**"
ב. "**שפריצים של דם אני אשתה את המוח של שתיכם**"

ג. "אלי בחייאת אלי יש לי כאן מילה של כבוד אתה שומע? וואלה אם יהיה טעויות אחי משהו, אני לא ספרתי את הכסף, לא ראיתי כמה מו מי. אבל אם יהיה טעות אח".

5. לאחר מכן, בסביבות השעה 20:30, הגיע הנאשם לביתו של ש' בירושלים, שם שהה גם המתלונן (להלן: "הבית"). הנאשם ביקש מהמתלונן ומש' לצאת אל מחוץ לבית והם עשו כן. במהלך דין ודברים שלף הנאשם סכין, הניף אותה לעבר ש' וחתך עמה את הז'קט אותו לבש ש'.

6. במהלך התגרה בין הנאשם והמתלונן, הנאשם התעמת עם המתלונן ודקר אותו באמצעות הסכין מספר פעמים במקומות שונים בגופו לרבות בבטן, ברגל ובפלג הגוף העליון, תוך שהנאשם והמתלונן מצויים על הקרקע והמתלונן מנסה להתגונן מפני הדקירות. הנאשם החדיר את הסכין לעומק של כ-5 ס"מ בתוך בטנו של המתלונן. ש' ונוספים שהיו במקום הפרידו בין הנאשם למתלונן והכניסו את המתלונן לביתו של ש' כאשר הוא מדמם דימום רב מכל גופו.

7. כתוצאה מהדקירות על ידי הנאשם, נגרם למתלונן חור באורך כ-0.5 ס"מ בסרעפת ימין וקרע של כ-2 ס"מ בטחול ונשקפה סכנה לחייו. הוא נזקק לניתוח ולאשפוז בבית חולים. במעשיו אלו, חבל הנאשם בחברו חבלה חמורה שלא כדין, כאשר הוא נושא נשק קר.

תסקירי שירות מבחן

8. מתסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם מיום 4.2.19 עולה, כי הנאשם בן 24, רווק, נולד וגדל בירושלים. טרם מעצרו התגורר עם הוריו ועבד כשכיר בהתקנת שעוני מים במשך תשעה חודשים.

9. משפחת מוצאו של הנאשם מונה זוג הורים וחמישה ילדים בטווח גילאים 24-42 כאשר הנאשם הוא בן הזקונים. משפחתו מנהלת אורח חיים חרדי והאב מגדיר עצמו כדתי. האב, בן 70, מזה כחמש שנים בפנסיה, לפני כן עבד כאינסטלטור. האם, בת 60, מטפלת בקשישים. הנאשם תיאר קשר קרוב עם בני משפחתו לאורך השנים. בני משפחתו תומכים בתהליך הטיפול שיעובר במסגרת ההליך בתיק זה, והוא חש שהם גאים בו בעקבות השינוי שעבר.

10. הנאשם למד במסגרות חינוך חרדיות, לאחר שסיים שמונה שנות לימוד בתלמוד תורה, המשיך לשיבה לצעירים. לאחר כשנה עבר לשיבה המשלבת לימודים ועבודה. באותה תקופה עבד במכולת במשך שנתיים. הוא שיתף, כי מגיל 15 החל לצרוך אלכוהול תוך בילוי ושוטטות עד השעות הקטנות של הלילה. לתקופות ארוכות התקשה לתפקד, לקום בבוקר ולהתמיד בעבודה בשל שתיית אלכוהול בלילות. תיאר מאבקים עם הוריו סביב צריכת האלכוהול והחברה השולית שסבבה אותו, ואת קשייהם להציב לו גבולות ולמנוע ממנו המשך צריכת אלכוהול ומעורבות שולית. לדבריו, באותה תקופה התרחק מבני משפחתו והקשר שלו עימם נפגע. בגיל 18 הוא התגייס לצבא למסלול "נצח יהודה" אשר מיועד לחרדים. עשה טירונות כלוחם ובהמשך עבר לתפקיד מכונאי מלגזות. במקביל להיותו מכונאי, הנאשם עבד בסופרמרקט. בשנה האחרונה לשירות, למד בישיבה בירושלים. סיפר, כי החל להשתמש בסמים מסוג "גראס" בזמן הצבא באופן מזדמן. בנוסף מסר, כי השתמש בסם מסוג קוקאין באירועים חברתיים. עם שחרורו מהצבא, טס לטיול עם חבריו לאמסטרדם וברלין למשך שבועיים, שם השתמש בסמים באופן מוגבר במשך הטיול. לדבריו, עם חזרתו מהטיול חיפש להמשיך את הריגוש והבריחה שחווה כתוצאה מהסמים, והשימוש שלו בסמים גבר. בנוסף, באותה תקופה השתמש באופן חד פעמי בסמים

פסיכודליים מסוג L.S.D ו-MDMD. הוא תיאר עצמו כאדם שנוהג לוותר כאשר ניצב מול קושי, ומבחינתו הסם היה פתרון לבריחה מהתמודדויות.

11. ביום 13.2.18 הנאשם הופנה לשירות המבחן במסגרת הליך המעצר. שירות המבחן התרשם כי מדובר בצעיר אשר טרם גיבש מערכת אישיותית בוגרת ויציבה, בשל נסיבות גדילתו לפיהן זכה ליחס מועדף מצד משפחתו כצעיר הילדים ובפער ניכר מאחיו, תוך קושי בהצבת גבולות ברורים ובהפעלת סמכות הורית. הדבר הוביל לקושי ניכר ביכולת להציב לעצמו גבולות פנימיים וחיצוניים ולנטייה להיגררות אחר חברה הנתפסת בעיניו כחזקה ועדכנית, אשר קיבלה אותו ללא תנאים. שירות המבחן התרשם, כי מגיל צעיר הנאשם פיתח התמכרות בולטת לאלכוהול, אשר פגעה בתפקדו ובהתפתחותו התקינה. עוד התרשם שירות המבחן, כי משפחתו התקשתה להתמודד עם בעיית האלכוהול אשר החמירה עם השנים. שירות המבחן סבר, כי הנאשם זקוק למסגרת טיפולית אינטנסיבית וארוכת טווח. הנאשם הופנה לטיפול ושולב בקהילה טיפולית להתמכרויות "מלכישוע", במעלה הגלובע, ליחידת "אפיק" אשר מיועדת לצעירים בני 18-24.

12. הנאשם שהה בקהילה הטיפולית במשך כשנה החל מיום 26.2.18. מדיווח שהתקבל מהגורמים הטיפוליים בתוכנית "אפיק" מיום 16.1.19 עולה, כי הנאשם הגיע מהמעצר עם דפוסי התנהגות עבריינים. לאחר מספר חודשים החל להיפתח ולשנות את הרגליו. הנאשם השתלב בקהילה באופן חיובי. בטיפול הפרטני שיתף פעולה באופן כן אשר לדפוסי התמודדות וקשייו, תוך התבוננות על מעשיו והתנהגותו, עליהם לקח אחריות והביע חרטה. בטיפול הקבוצתי התקשה, אך עבר תהליך חיובי ביחס להתייחסות כלפיו מצד חברי הקבוצה. הנאשם למד במסגרת הקהילה, תפקד בצורה טובה למעט אירוע חריג, שלאחריו השתלב בשנית בקהילה לאחר הפסקה של שבועיים. הנאשם הביע רצון להתקדם לשלב הטיפול הבא במסגרת ההוסטל, להימנע משימוש בסמים ואלכוהול ולקיים אורח חיים נורמטיבי, ללא אלימות והתמכרות. משיחה של קצין המבחן עם הנאשם אודות הקהילה הטיפולית עלה, כי תחילה היו לו קשיי הסתגלות אשר התבטאו במופנמות וחוסר שיתוף פעולה. לדבריו, בהמשך לאחר כחצי שנה בקהילה חל שינוי בהתנהגותו בעקבות קבוצה טיפולית, בה המדריך שיקף לו את התנהגותו. הנאשם שיתף את קצין המבחן שבתחילה לא האמין שהוא מסוגל להשתנות, ועם הזמן החל להאמין בכוחותיו לשינוי. לדבריו, הוא עובד על שינוי דפוסי האלימים ומצליח לבטא את רגשותיו, זאת בזכות התהליך אותו הוא עובר בקהילה. שירות המבחן התרשם, כי הנאשם מבין את מגבלותיו הרגשיות ומבין שהוא בעיצומו של תהליך ארוך טווח של שינוי.

13. לאחר שסיים הנאשם את שלב הקהילה, עבר ביום 31.1.19 להמשך טיפול בהוסטל למשך כחצי שנה. מדובר בשלב ביניים בין תהליך טיפולי אינטנסיבי להשתלבות הדרגתית בחיים מחוץ לקהילה. כחלק מהתוכנית הטיפולית הנאשם השתתף פעמיים בשבוע בקבוצה טיפולית ואחת לשבוע בטיפול פרטני עם הפסיכולוג של ההוסטל.

14. מהתסקיר המשלים בעניינו של הנאשם מיום 2.7.19 עולה, כי מספר שבועות לאחר שהשתלב בהוסטל, הנאשם החל לעבוד במפעל לייצור כלי חקלאות. הנאשם השתתף בטיפול פרטני וקבוצתי בהוסטל ותרם את חלקו בניהול משק הבית. עוד השקיע הנאשם מאמצים בהליך שיקום בתחומי חייו השונים, דבר שבא לידי ביטוי בסיום לימודי הנהיגה וטיפול שיניים מקיפים שהחל במרפאה פרטית בזמן שהותו בהוסטל. הנאשם משקיע מאמצים רבים בפרנסתו, דבר שלעיתים בא על חשבון התהליך הטיפולי. הנאשם עורך מאמצים לעבוד על שינוי דפוסי התנהגות וחשיבה. הוא תיאר שיפור באינטראקציות בין אישיות במקום עבודתו, תוך הצבת גבולות פנימיים להתנהגותו האימפולסיבית.

15. שירות המבחן התרשם משיתוף פעולה של הנאשם עם התהליך הטיפולי בקהילה, על אף קשייו השונים. שכן נראה היה, כי קיימת מודעות לשינויים שעליו לערוך בקשר לדפוסי התנהגותו האלימים וכן ביחס לשימוש באלכוהול וסמים תוך מוטיבציה לערוך שינוי משמעותי בחייו. לאור ההתרשמות זו ולכך שהנאשם נמצא בעיצומו של הליך טיפולי מתקדם ובמטרה לאפשר לו להמשיך ולסיים את ההליך אותו החל, שירות המבחן בא בהמלצה לדחות את הדיון בעניינו בחמישה חודשים נוספים בהם יהיה מעקב אחר התקדמותו והמשך טיפול.

16. מהתסקיר המשלים הנוסף מיום 24.9.19 עולה, כי הנאשם סיים את הטיפול בהוסטל בתאריך 26.8.19. הנאשם פנה ליחידה להתמכרויות בעיריית עפולה על מנת לשמור על רצף טיפולי. הנאשם נמצא בקשר עם מדריך מהיחידה, והוא משתתף בקבוצת "מכורים אנונימיים" פעמיים בשבוע, התחיל טיפול קבוצתי ברווחה, והבדיקות לגילוי שרידי סם שלו מעידות על הימנעות משרידי סם. בנוסף, הוא ממשיך בעבודתו במפעל ליצור כלי חקלאות "ג'ון דיר" בשדה נחום. כמו כן הוא שוכר דירה בעפולה. מהדיווח עולה, שהחודשים האחרונים של הנאשם בהוסטל היו מורכבים מעליות וירידות בתפקודו, יותר מפעם אחת אף החליט כי הוא מעוניין לעזוב, ורק בלחץ הצוות נשאר בסופו של דבר. ניכר, כי הוא חרד מסיום הטיפול וההבנה מגודל האחריות אשר תהיה מוטלת מעתה על כתפיו לשמור על יציבות במצבו, תוך שהוא אמביוולנטי ביחס ליכולותיו לבנות לעצמו חיים יצרניים כמכור נקי צפה ועלתה. הודגש, כי הנאשם זקוק לחיזוקים חיוביים. ההתרשמות הייתה שידרש זמן נוסף עד שהנאשם יסתגל לחיים חדשים שבנה לעצמו, ומומלץ שיהיה תחת פיקוח שירות המבחן גם לאחר סיום התהליך הטיפולי בהוסטל.

17. אשר לעבירות בהן הורשע, הנאשם נטל אחריות מלאה למעשיו והביע חרטה. הנאשם מסר, שביום ביצוע העבירות הוא בילה בשבת חתן של בן משפחתו. במהלך האירוע המשפחתי הוא שתי כמות גדולות של אלכוהול עד כדי עילפון. בעקבות העילפון, פונה לבית החולים "הדסה" עין כרם. לאחר הביקור בבית החולים הוא חזר לביתו וישן. לדבריו, גם לאחר השינה הוא היה בגילופין ואף עישן "גראס". עוד מסר, שבאותו הערב הופעל עליו לחץ כבד מצד חבריו, אשר מנהלים אורח חיים שולי ועברייני, להסדיר חוב עם המתלונן ושי'. הוא תיפקד כמתווך בין המתלונן ושי' לבין חבריו. באותה תקופה הוא השתייך לחברה שולית אשר הקנתה לו ביטחון ורצה להוכיח בפניהם את כוחו ומעמדו. הנאשם תיאר תחושות של זלזול ופגיעה מצד המתלונן ושי', זעם על כך ורצה להוכיח עצמו לפני חבריו, על כן ביקש מחברו ללכת עמו לביתו של "שי'. לדבריו, "שי' והמתלונן יצאו מהבית, הנאשם נכנס לפאניקה וטען שהזיכרון שלו מעורפל מאותו רגע, לבסוף מצא עצמו על הרצפה לאחר התקרית. הנאשם ציין, כי הוא אינו יכול להסביר כיצד הגיע הסכין לרשותו.

18. אשר להערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום, מחד, מדובר בצעיר בשלב גיבוש הזהות, אשר התחבר לחברה שולית על מנת להשיג שייכות חברתית ותחושת ערך עצמי. גורמי הסיכון כוללים התמודדות עם התמכרות לחומרים פסיכואקטיביים, נטייה להתנהגות אלימה כאשר הערך העצמי שלו נפגע, השתייכותו בעבר לחברה שולית בעלת קודים עברייניים תוך שימוש לרעה בסמים ובאלכוהול וכן קושי בוויסות דחפים במצבי לחץ, כל אלה מהווים גורמי סיכון להישנות עבירות פליליות. עם זאת, הנאשם בעיצומו של תהליך שינוי חיובי, הוא מצוי בתהליך טיפולי מתמשך, וגילה יכולת התבוננות כלפי דפוסי התנהגותו והשפעת צריכת האלכוהול וסמים על שיקוליו ודפוסי התנהגותו. הוא ביטא מוטיבציה לניהול אורח חיים נורמטיבי ולהימנע משימוש בחומרים פסיכואקטיביים.

19. אשר להליך הגמילה מאלכוהול וסמים, מצד אחד, הנאשם מצליח להימנע משימוש בסמים. מצד שני, הוא משתף באופן כן על מחשבותיו לגבי השימוש, כמיהה לסם ויתרונות השימוש, כאשר הוא חוזר ומבטא הבנה שהוא נמצא בעיצומו של תהליך מתמשך של גמילה רגשית וסיגול דרכי התמודדות אחרים ואדפטיביים יותר

לקשיין השונים. הנאשם מסר, כי ניתק את קשריו עם החברה השולית אליה השתייך בירושלים, מגלה הבנה לסיכון בו הוא נתון באזור מגוריו הקודם לחזרתו לדפוסים עברייניים והתמכרותיים. הוא ביטא נכונות להמשיך להתגורר ולעבוד בעפולה ולהמשיך לשקם את חייו שם גם לאחר תום הטיפול. המטפל הפרטני של הנאשם במסגרת ההוסטל דווח, כי במקביל לתהליכי השיקום החיוביים אשר עובר הנאשם, צפו ועלו במסגרת המפגשים הטיפולים קשיין להסתגל מחדש למציאות מחוץ לקהילה, ונראה שהוא בוחן פעם אחר פעם את הבחירה שלו בהליך גמילה וניהול אורח חיים נורמטיבי. מהדברים שמסר הנאשם בטיפולים פרטניים וקבוצתיים, אנשי הצוות התרשמו שהעולם העברייני ודפוסי התמודדותו מעברו עדיין מושכים אותו, במיוחד ברגעי משבר.

20. בסופו של דבר, שירות המבחן בא בהמלצה להימנע מהטלת מאסר בפועל ומנגד, להשית על הנאשם ענישה חינוכית ומוחשית ולבדוק התאמתו לביצוע מאסר בדרך של עבודות שירות. עוד שירות המבחן בא בהמלצה על הטלת צו מבחן לשנה אשר במהלכו הנאשם ישתלב בטיפול ביחידה להתמכרויות בעפולה משום שבשלב זה הוא זקוק לגבולות חיצוניים אשר יאפשרו המשך ההליך הטיפולי, לאור גילו הצעיר והצורך לעבוד על דפוסי התמודדות לצד גיבוש מערכת אישיותית נורמטיבית. עוד שירות המבחן בא בהמלצה על הטלת פיצוי כספי למתלונן, התחייבות כספית ומאסר מותנה.

21. המלצה זו באה לאחר ששירות המבחן בחן את חומרת מעשיו של הנאשם, תוצאות הפגיעה במתלונן ומאפייני אישיותו ההישרדותיים וההתמכרותיים, היעדר עבר פלילי, לקיחת אחריות על ביצוע העבירה, שילובו בהליך טיפול אינטנסיבי ארוך טווח במסגרת של קהילה טיפולית על כל שלביה, השקעתו בהליך השיקומי, כאמור, הימנעותו משימוש בסמים ואלכוהול מאז שילובו בטיפול, ביטוי מוטיבציה להמשך טיפול ועבודה על דפוסים מכשירים ושימור הישגי התהליך הטיפולי. שירות המבחן ציין, כי ענישה של מאסר בפועל בנדון עלולה להביא לנסיגה במצבו של הנאשם, לחבל בהישגי הטיפול והשיקום שעובר בתחומי חייו השונים ובתפקודו ואף לחשוף אותו להתנהגות ואורח חיים עברייני והתמכרותי.

22. מחוות דעת הממונה על עבודות השירות מיום 18.9.19 עולה, כי הנאשם נמצא מתאים לעבודות שירות והומלץ שיבוצעו בעירייה ובמתנ"ס בית שאן.

תסקיר נפגע עבירה

23. המתלונן התקשה לשחזר את השתלשלות העניינים בתיאורו את סיטואציית הפגיעה על ידי הנאשם. בלט כי היה המום הן מפתאומיות התקיפה והן מעוצמת הדקירות והאגרסיביות הקשה של מעשי הנאשם. לדבריו, בעת שהותקף, הוא חווה בלבול וערפול חושים. דעתו הייתה כה מטושטשת והלומה כאשר בתחילה אף לא הבחין שהנאשם דוקר אותו בסכין, וחשב שהותקף באגרופים. הוא ידע לספר, כי הוכנס לביתו של ש' והושכב במיטתו. אולם, תיאורו היה מבולבל ולא רציף. לצד זאת מסר, שהנאשם נכנס לחדר לברר את מצבו, והוא חווה חרדה ממשית מהאפשרות שהנאשם ינסה לחזור ולתקוף אותו. עוד מסר, כי חווה אימה מצמיתה, חרד לאפשרות שפציעתו אנושה ומותו קרוב. הוא אף תיאר כיצד לצורך שמירה על חום גופו במהלך המעבר באמבולנס אל בית החולים הוא הולבש במעטפת ניילון, אשר אסוציאטיבית הזכירה לו את שקיות הניילון לאכסון גופות, דבר אשר עורר בו ספק אם עודנו חי. בלט, כי חווה מטלטלת זו, ההתמודדות עם אימת מוות מוחשית וקרובה ועם הסיטואציה האלימה בזמן שקפא מהדהדת תכנים מודחקים הנוגעים בשבריריות הקיום וההמשכיות ומוסיפה לנהל את שגרת יומו במחשבות טורדניות ומתישות.

24. לאחר האירוע, המתלונן פונה באמבולנס לבית החולים "שערי צדק". לדבריו, במהלך הבדיקות הראשוניות

הוא איבד את הכרתו. ממסמך סיכום אשפוז מיום 29.11.17 עולה, מבדיקה שנערכה לו, כי נמצאו סימני דקירה בצד השמאלי של החזה והבטן וכן ברגל ימין, מעל לברך. כמו כן נמצאו בועות אוויר בסמוך לקיבה ולכליה השמאלית, חור בסרעפת וקרע בטחול. בניתוח שנערך זמן קצר לאחר הגיעו לבית החולים, תחת הרדמה כללית, בוצע תיקון ראשוני של הסרעפת והטחול. בשל כאבים מהם סבל לאחר הניתוח הוחלט על המשך אשפוז להשגחה כך שסך הכל שהה באשפוז חמישה ימים תוך הנחיה להמשיך מנוחה בביתו למשך שבועיים. כן הוענק לו טיפול תרופתי בשל הצלקות שנגרמו לו כתוצאה מהדקירות והניתוח שעבר. המתלון מסר, כי על אף הטיפול התרופתי שהוענק לו, נותרו בגופו צלקות בולטות.

25. ממסמך של קופת חולים לאומית מיום 3.12.17 עולה, כי כשבוע לאחר שהותקף הופנה המתלון על ידי רופא משפחה לבדיקה במחלקת בריאות הנפש של קופת החולים, וזאת בעקבות תלונות על חרדות, תחושת לחץ ונדודי שינה. מהמידע שהועבר על ידי הפסיכיאטר המטפל בו במסגרת קופת החולים עולה, כי השתלב בטיפול פסיכיאטרי ביוני 2018, וזאת לאחר שהתקשה להתמיד בתהליך טיפולי אצל פסיכולוגית של קופת החולים. המתלון אובחן על ידי הפסיכיאטר כסובל בתסמונת פוסט טראומטית ומצב דיכאוני על רקע תלונותיו על קשיי הירדמות, ביעותי לילה הכוללים את סיטואציית תקיפת הנאשם, חווית חוסר ביטחון והיעדר מוגנות בכל יציאה מביתו, פלאשבקים חודרניים מהאירוע בו הותקף וחוויה תמידית של דריכות וחרדה מאפשרות שיקרה דבר איום ומאיים בחייו. הפסיכיאטר ציין, כי הקשר שלו עם המתלון נושא אופי מעקבי וכי הוא מתרשם מנחיצות השתלבותו של המתלון בתהליך טיפולי פסיכולוגי מעמיק לצורך הטבת מצבו הנפשי, אך ניסיונותיו החוזרים לדרבן את המתלון לקידום ההשתלבות בטיפול כזה לא צלחו.

26. המתלון תיאר, כי לאחר תקופת החלמה ממושכת מפציעתו הפיזית הוא השתלב בעבודה כעובד תחזוקה בבית הספר. לדבריו, מאז פציעתו הוא סובל מחולשה ונוטה להתעייף במהרה, דבר המקשה עליו להשתלב בעבודה במשרה מלאה. עוד מסר, כי הוא נוטה להיעדר מעבודתו הנוכחית באופן תדיר, על רקע "נפילות" במצב רוחו וקושי ממשי להניע את עצמו לתפקוד תקין. שירות המבחן התרשם שלצד רצון כן לחזור לשגרה מתפקדת, בין היתר מתוך ההבנה שהסתגרותו בבית הוריו תורמת לערעור היחסים בינו לבין יתר בני הבית ומצמצמת את יכולתו לקדם מעבר של אשתו ושלו למגורים נפרדים. הוא חסר כוחות ויכולת הנעה פנימית, שבוי בתהליך פסיכולוגי של עצירה במקום, ואינו מצליח לגייס עצמו לשינוי. להערכת שירות המבחן, חווית התקיעות המנטלית והרגשית והיעדר היכולת להתגייס להטבת מצבו, אם בתעסוקה ואם בהשתלבות בטיפול, מהווים תחום נזק משמעותי הנגרם מפציעתו על ידי הנאשם ומשקפים את הקושי לצאת ממצב נפשי של דיכאון ומתוך חווית ההלם מעצם חומרת הפגיעה שעבר ומסכנת המוות המוחשית והמאיימת בה היה נתון.

27. תחום נזק משמעותי נוסף נובע ממצבו הנפשי המשליך גם על דינמיקת היחסים עם בני המשפחה ובאופן ספציפי מול הוריו ואשתו. הוא תיאר קושי שלו לשלוט על התפרצויות זעם ועל נטייה לחוסר סבלנות שלו כלפיהם והביע תחושות אשמה שהוא נושא כתוצאה מכך. שירות המבחן התרשם, כי התפרצויות אלה הן תסמין של תסמונת הפוסט-טראומטית ממנה הוא סובל והכעס על הפגיעה שחוזה מושלך גם כלפי דמויות מטיבות בחייו. אמו ואשת המתלון הביעו חשש להתדרדרות נוספת, והן עושות מאמצים להכיל את התפרצויות הכעס החוזרות, אך חוות שחיקה וחוסר אונים למולן. אשתו מסרה, כי לעיתים היא מאבדת תקווה שהקשר עמו ישוב ויהיה חיובי ומיטיב עבורה, והיא מהרהרת לעיתים באפשרות של גירושין. אמו הביעה תחושה של תשישות עצומה וחרדה ממשית, שאם היא תקרוס נפשית למול התדרדרות מצבו של המתלון והרעה במצבו הבריאותי של בעלה, והרי שלא תוכל עוד לתמוך ביתר בני המשפחה, והדבר עלול להביא להסלמה של ממש במצבם ובמצב

המערכת המשפטית כולה. מתוך החשש המתואר ניכר, כי כל בני הבית ובכלל זה המתלונן עצמו, מתמודדים עם חווית דריכות ועם אווירה מתוחה וטעונה, חרדים להתפרצות נוספת ובלתי צפויה שעלולה להוביל להשלכות הרות גורל, בין היתר על מצבו הבריאותי של האב, על מצבה הנפשי של האם ועל עתיד יחסיהם של המתלונן ואשתו. תסקיר שירות המבחן מרחיב בעניין הפגיעה ביחסים בין בני הזוג כתוצאה מהאירוע, אך לא ארחיב על כך בשל צנעת הפרט.

28. שירות המבחן התרשם, כי צלקות אלה משליכות גם על חוסר יכולתו של המתלונן להתנתק מהחוויה הטראומטית, כתזכורת נצחית לשבריריות גופו ולפגיעה הקשה והחמורה שנגרמה לו. בנוסף לכך, מדבריו של המתלונן עולה, כי צלקות הדקירה, המאפיינות על פי רוב אלימות הנהוגה בין עוברי חוק וכנופיות רחוב, מהווה עבורו "הכתמה" כפויה וכמו מסמנת אותו, על לא עוול בכפו, כמעורב בהתנהלות שולית ובעייתית.

29. תחום נזק נוסף שנגרם כתוצאה מהאירוע הוא, התערערות משמעותית בחוויית המוגנות והביטחון האישי של המתלונן. המתלונן תיאר, כי מאז הותקף על ידי הנאשם הצטמצמה פעילותו החברתית באופן דרסטי כאשר ברקע לכך, בין היתר, הקושי הבולט שהוא חווה לחזור ולתת אמון בכוונותיהם החיוביות של חבריו ומכריו. כתוצאה מכך המתלונן התמודד עם חוויות של בדידות וניכור המצמצמות את רשת התמיכה שלו, כאשר מנגד מערכת התמיכה המשפטית מתקשה להתמודד עם העומס הרגשי ועם המצוקה והדריכות התמידית.

30. עם זאת, למרות שהמתלונן מגלה מודעות רבה לכך שהימנעותו מהשתלבות לטיפול מעלה את הסיכון להתדרדרות נוספת במצבו הנפשי, וכן בדינמיקה הזוגית והמשפטית, הוא נמנע מלפעול להשתלבות בטיפול במקום. זהו חלק מהקושי שלו להניע את עצמו כתסמין פוסט טראומתי ודיכאוני המשקף את השבי בחוויה ובזיכרון טראומטיים.

31. לאור ההשלכות הקשות של פגיעות הנאשם על חייו ותפקודו של המתלונן, שירות המבחן בא בהמלצה להשית על הנאשם, בין יתר רכיבי הענישה האחרים, פיצוי כספי משמעותי למתלונן.

32. בנוסף על תסקיר נפגע העבירה, כאמור, הגיש ב"כ המאשימה כראיות לעונש תמונות פציעתו של המתלונן (ת/1). וכן העידה בשלב הטיעונים לעונש הגב' צביה כהן, אמו של המתלונן.

33. אמו מסרה, כי בנה היה בין חיים ומוות, וכל המשפחה נהרסה מכך. בנה לא ישתקם לעולם, שכן הוא נושא צלקות פיזיות ונפשיות, בעקבות האירוע. עוד סיפרה שבעלה, אביו של המתלונן, קיבל התקף לב לאחר המקרה, עבר ניתוח לב פתוח ולאחר סיבוכי נקטעה רגלו. כל המשפחה חוותה טראומה שאין לה מחיר ואף אחד מבני המשפחה של הנאשם לא התעניין בשלומו של בנה. לדבריה, בנה מטופל אצל פסיכולוגים.

טיעוני הצדדים לעונש

34. בפתח דבריו עמד ב"כ המאשימה על הערך המוגן שנפגע כתוצאה ממעשיו של הנאשם, שהוא הגנה על שלמות גופו, נפשו ובטחונו האישי של המתלונן.

אשר לנסיבות ביצוע העבירה, ב"כ המאשימה הדגיש, כי העבירה לא בוצעה באימפולסיבית, שכן חלפו כעשר דקות בין האיום לבין המעשה. חלקו של הנאשם באירוע הוא בלעדי, הוא המבצע הישיר של הדקירות. מדובר במספר דקירות באיברים שונים: בבטן, ברגל, ובפלג הגוף העליון. הסכין חדרה לעומק של כ-5 ס"מ והמתלונן דימם, נגרם לו חור באורך חצי סנטימטר בסרעפת, קרע בטחול ונשקפה סכנה לחייו. בנסיבות אלה סבר ב"כ המאשימה,

שמתחם עונש הולם הנע בין 4-6 שנות מאסר בפועל, לצד ענישה מותנית ופיצוי משמעותי למתלונן. ב"כ המאשימה הפנה לפסיקה לתמיכה בטיעוניה.

אשר לנסיבות שאין קשורות לביצוע העבירה, ב"כ המאשימה הפנה לתסקיר נפגע עבירה ממנו עולים הנזקים שנגרמו למתלונן: נזק פיזי ישיר, נזק לבני משפחתו, נזק במישור התעסוקתי, נזק במישור הפסיכולוגי ונזק שנגרם במישור היחסים עם בת הזוג. המתלונן לא מצליח לישון בלילה בעקבות האירוע, שריו במצב פוסט טראומתי וחסר ביטחון עצמי. ב"כ המאשימה טען כי לזכותו של הנאשם עומדת העובדה שהוא נעדר עבר פלילי, צעיר כבן 25, אשר נטל אחריות למעשיו ועבר הליך טיפול ממושך. עם זאת, ביקש ב"כ המאשימה לדחות את המלצת שירות המבחן להשית על הנאשם עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות נוכח חומרת העבירה, וטען כי אין הצדקה לחריגה ממתחם עונש הולם במקרה זה. בסופו של דבר עתר להשית על הנאשם עונש בתחתית מתחם העונש ההולם שיעמוד על 4 שנות מאסר בפועל, שלצדו מאסר מותנה ופיצוי משמעותי למתלונן ומשפחתו.

עוד הוסיף, כי יש לדחות את טענת ההגנה לקרבה לסייג השכרות בנדון. הוא הפנה לפסיקת בית המשפט העליון הדוחה טענות שיש לראות בביצוע עבירה בגילופין כנסיבה לקולה. וציין, שקבלת טענה זו תביא לעידוד בשימוש מופרז באלכוהול, ומתן הקלה למעשים אסורים בעת שתיית אלכוהול. זו לא הייתה כוונת המחוקק, ואין לראות נסיבה זו כקרבה לסייג. עוד הפנה לפסיקת בית המשפט העליון הקובעת ששכרות שהיא תוצאה של בחירה ושל רצון חופשי, אינה מהווה נסיבה לקולה, ואף בנסיבות מסוימות היא מהווה נסיבה לחומרה.

35. ב"כ הנאשם הגיש כראיות לעונש את תמונות הפציעות של הנאשם (נ/1), תעודת גמר ממסגרת השיקום "במלכישוע" (נ/2) ומכתב מעסיקו של הנאשם בחברת "ג'ון דיר" (נ/3).

במסגרת הראיות לעונש העיד ב"כ הנאשם מספר עדים: אמו של הנאשם- הגב' שולמית פלבי, גיסו של הנאשם- הרב יחזקאל פליסיאן, בן דודו של הנאשם- מר יוסי זאדה, ומר שאול נתן.

אמו של הנאשם מסרה, כי הנאשם הוא ילד טוב, שירת בצבא 3 שנים, תמיד עזר והוקיר תודה וכולם אהבו אותו, ולכן הם קיבלו את קורות האירוע באופן קשה, משום שזה לא היה צפוי. לדבריה, היא האשימה את עצמה ואת בעלה במה שאירע, משום שחשבו שהוא כמו כל הילדים הטובים. עוד הוסיפה, כי הם השקיעו רבות מבחינה כספית בשיקום שלו במשך שנה וחצי. סיפרה שהיום הוא עובד במפעל והם לא עוזבים אותו ורוצים שהוא יקים בית.

הרב יחזקאל פליסיאן, גיסו של הנאשם סיפר, שהנאשם ילד תמים ואהוב אשר הגיע למקום שלא חשבו שיגיע אליו. לדבריו, הנאשם הפנים את חומרת מעשיו, ולכן יש לתת לו הזדמנות לבנות את חייו מחדש. הוא ליווה את הנאשם במסגרת השיקום ב"מלכישוע", ולדבריו הנאשם עבר תהליך של שינוי מהותי. סגנון הדיבור התעדן, הוא מסור לעבודתו, ומביע רצון להתחתן ולבנות את ביתו.

מר יוסי זאדה, בן דוד הנאשם העיד, כי כאשר הנאשם חזר מהצבא לא הייתה לו מסגרת. הנאשם הוא בן למשפחה נורמטיבית ואף לא אחד מבני משפחתו המורחבת לא ביצע מעשים כאלו. הוא סבר שסיטואציה זו היא תולדה מכך שהוריו לא ידעו כיצד לטפל בבעיותיו ולסייע לו בטיפול פסיכולוגי.

מר שאול נתן, נשוי לבת דודה של הנאשם מסר, שבעקבות השיקום בקהילה הנאשם השתנה. אם בעבר הוא לא יכול היה לסרב לבקשות חבריו מתוך רצון לרצותם, ביצע את המעשים שבגינם הוא נותן את הדין, הרי שהיום הוא יסרב להיקלע ולהיגרר למצבים כאלו.

ב"כ הנאשם הדגיש, כי הנאשם נטל אחריות למעשיו וביקש מבית המשפט הזדמנות להשתלב בהליך שיקום. עוד הדגיש, כי הליך שיקום שעבר הנאשם בקהילת "מלכישוע" במשך חודשים ארוכים קשה ממאסר, ומעטים סיימו הליך כזה בהצלחה. על אף הקשיים, הנאשם סיים הליך זה בהצלחה ומשם המשיך להוסטל, וכיום מנהל אורח חיים פרודוקטיבי בקהילה. הוא עובד, מתפרנס, גר בדירה שכורה, דואג לעצמו ללא סיוע ממשפחתו שרחוקה ממנו. הנאשם נעדר עבר פלילי, שירת בצבא ועבר הליך שיקום.

בסופו של דבר, עתר ב"כ הנאשם למתחם ענישה הנע בין 6 חודשי מאסר בפועל לבין 36 חודשי מאסר בפועל, וביקש לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, לאמץ את המלצת שירות המבחן שלא להשית על הנאשם עונש מאסר. עם זאת, ביקש שלא להטיל עליו עונש מאסר גם לא כזה שירוצה בעבודות שירות, אלא שיוטל עליו לבצע שירות לתועלת הציבור, בשל הליך השיקום המשמעותי שעבר, אשר גובר על שיקולי ההרתעה ושיקולי הגמול. בנוסף ביקש להתחשב בשלושת החודשים בהם שהה הנאשם במעצר, ובהמשך בתנאים מגבילים משמעותיים בקהילת "מלכישוע", שלאורך זמן הוא מורחק מירושלים ומבני משפחתו. ב"כ הנאשם ציין, שהטלת עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות יפגע בהליך השיקומי של הנאשם משום שהוא יצטרך לחזור לסביבה הקודמת שלו ולגור אצל הוריו. ב"כ הנאשם ביקש מבית המשפט להשית על הנאשם עונש פיצוי סמלי בשל מצבו הכלכלי הלא פשוט. ב"כ הנאשם הגיש פסיקה לתמיכה בטענותיו.

36. הנאשם בדברו האחרון מסר, כי הוא נוטל אחריות למעשיו והביע צער עליהם. הוא ביקש סליחה מהמתלונן. ציין, כי עבר דרך לא פשוטה והיה במסגרת סגורה ב"מלכישוע", רק כשעבר להוסטל החל לראות עולם ולעבוד. הוא הודה לבית המשפט על ההזדמנות שניתנה לו להשתקם. הוא עזב את דפוסי התנהגותו הקודמים, החל בדרך חדשה ללא שימוש בסמים ואלכוהול, והביע תקווה להתחיל בחיים חדשים ונורמטיביים. הנאשם הוסיף ומסר שהתקדם בחייו, הוא מתמיד בטיפול, הוא עובד מבוקר עד ערב בשעות קבועות ומתמיד בכך כבר 8 חודשים, בעוד שבעבר החליף עבודות, לאחר שלא הצליח להתמיד בעבודתו לאורך זמן. לדבריו, יקבל כל עונש באהבה, אולם ציין שבמפעל שהוא עובד כעת, הוא לא יכול לעבוד בשעות הלילה, ולכן הטלת עבודות שירות פירושה הפסקת עבודתו במקום.

מתחם העונש ההולם

37. על פי סעיף 40 ב'לחוק העונשין העיקרון המנחה בענישה הוא הלימה, קרי: יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ונסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בקביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

38. במקרה דנן, הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה הם ערך שלמות גופו של אדם ובטחונו האישי. ערכים אלה הם מהחשובים שבמארג הערכים החברתי. בנוסף, הנזק הנפשי הפוטנציאלי הנלווה לעבירות מסוג זה הוא חמור. מידת פגיעת מעשיו של הנאשם בערכים אלה היא ממשית בהתחשב באופייה של התקיפה, בביצועה תוך שימוש בכלי-נשק קר ובהתחשב בנזקים שאותם גרם לגופו של המתלונן.

39. בית-המשפט העליון קבע לא פעם, כי שימוש באלימות, בפרט כאשר הדבר נעשה באמצעות כלי-נשק מכל סוג שהוא וכאשר הדבר הסתיים בפציעה מסכנת-חיים מחייב ענישה חמורה ומרתיעה.

40. בשורה ארוכה של פסקי דין נקבע, כי יש לנקוט בחומרה כלפי מי אשר פותר סכסוכים בדרך של אלימות ובכוח

הזרוע. בעניין זה ראו את הדברים שנאמרו בע"פ 8991/10 מכבי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 27.10.11):
"בית משפט זה קבע ושב וקבע, בפסקי דין רבים מספור, כי יש לעקור מן השורש את נגע האלימות
שפשה בחברתנו. במלחמה זו מוטל על בתי המשפט תפקיד חשוב ביותר, שעיקרו הוקעת התופעה
וגזירת עונשים מחמירים על אלו הבוחרים לנקוט בדרך האלימות. ... אף אם נניח כי המתלון נהג
שלא כשורה במהלך האירוע, אין בכך בשום אופן כדי להצדיק את התגובה האלימה והבריונית מצד
המערער. המסר החד-משמעי שעל בתי המשפט להעביר הוא כי לא ניתן להשלים, בשום מקרה, עם
פתרון סכסוכים באלימות ובכוח הזרוע, ועל כן בדין נתן בית משפט קמא משקל מרכזי בגזר הדין
לחומרת מעשיו של המערער".

41. רבות נכתב על "תת-תרבות הסכין" ועל הצורך להקיא מקרבנו. הודגש, כי חובה על בתי-המשפט לעשות
שימוש בסמכויות-הענישה המופקדות בידיו על-מנת להרתיע מפני היזקקות לאלימות מכל סוג שהוא בפתרון
סכסוכים על רקע נזקה הגדול של השימוש באלימות. על דברים אלו עמד כב' השופט ע' פוגלמן בע"פ
5980/15 מדינת ישראל נ' זדה (23.3.16):

"רבות כבר נפסק אודות תופעת השימוש בסכינים ושאר סוגי נשק קר כאמצעי ליישוב סכסוכים
ומחלוקות, המחייבת תגובה עונשית מחמירה ומסר ברור מבתי המשפט וכלל רשויות אכיפת
החוק, תוך מתן משקל משמעותי בענישה לשיקולי הרתעת היחיד והרבים, גם אל מול שיקולים
אישיים. אירועי אלימות המגולמים בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, שהיא העבירה
העיקרית בה הורשע המשיב, עשויים להתרחש במגוון רחב מאוד של מצבים, נסיבות ביצוע
ורמות חומרה. ואכן, הפסיקה כוללת מנעד רחב של רמות ענישה, בהתאם לנסיבות הספציפיות
של כל מקרה. בקביעת מתחם העונש ההולם ובגזירת הדין בגדרו אין די בהתייחסות לסעיף
העבירה בו הורשע הנאשם, אלא העיקר הוא בעובדות ובנסיבות האירועים הספציפיים בגין
הורשע הנאשם".

42. אשר לנסיבות ביצוע העבירות, אין מדובר באירוע שהתגבש באופן ספונטני ואימפולסיבי, אלא תוך תכנון
מוקדם בכוונה לתקוף יחידו את המתלון. תחילה הנאשם איים על המתלון וש' וחלפו כעשר דקות בין האיומים
לפציעת המתלון, והנאשם נשא עמו מבעוד מועד את הסכין אשר עתידה לשמש אותו לפצוע את המתלון.
חלקו של הנאשם באירוע היה בלעדי והוא זה שדקר את המתלון. עצם השימוש בסכין שהוא נשק קר מלמד
על חומרת המעשה ועל רצונו של הנאשם לפגוע במתלון. הנאשם דקר את המתלון באמצעות סכין מספר
פעמים במקומות שונים בגופו לרבות בבטן ברגל ובפלג הגוף העליון ונשקפה סכנה לחייו.

43. למתלון נגרמו נזקים פיזיים ממשיים, הוא היה בסכנת חיים, כאשר מתסקיר נפגע העבירה עולות גם
ההשלכות ארוכות הטווח במישור הנפשי והשפעת האירוע גם על בני משפחתו הגרעינית, פיזית ונפשית כאחד.

44. באשר לפציעתו ייאמר, כי נראה שאך בנס האירוע לא הסתיים בתוצאה קטלנית לאחר שהנאשם החדיר את
הסכין לעומק של כ-5 ס"מ בתוך בטנו של המתלון. כתוצאה מהדקירה נגרמה למתלון חבלה חמורה, חור
באורך של כ-0.5 ס"מ בסרעפת ימין וקרע בטחול באורך של כ-2 סנטימטרים. המתלון נלקח לבית חולים שם
עבר ניתוח חירום שלאחריו אושפז למשך חמישה ימים (ת/1).

45. זאת ועוד, תסקיר נפגע העבירה פורש בפנינו תמונה קשה אשר למצבו הנפשי של המתלון מלבד הנזקים

הפיזיים, הצלקות הבולטות שעל גופו אשר מעלים בכל עת את הזיכרון מהאירוע, וההתמודדות עם שאלות על הצלקות והבושה שהוא חש בגין בכל פעם מחדש. מנגד, ומבלי להקל בדבר, ניתן לומר כי החלמתו הייתה מהירה, ולא נגרמה לו נכות פיזית צמיתה. נזק שני שעלה הן תחושות המתלונן של חרדה ממשית מהאפשרות שהנאשם ישוב לתקוף אותו, חרד לאפשרות שפציעתו אנושה ומותו קרב. נזק נוסף בא לידי ביטוי באבחון של המתלונן כסובל מתסמונת פוסט טראומתית ומצב דיכאוני, לנאשם פלאשבקים מהאירוע וחוויה של דריכות ירודה. הנזק השני שעלה הוא כי למתלונן אין מוטיבציה להשקיע במישורים שונים בחייו כמו: טיפול פסיכולוגי, בילויים חברתיים כאשר ברקע לכך הקושי הבולט שהוא חווה לחזור ולתת אמון בכוונותיהם החיוביות של חבריו ומכריו ותפוקת העבודה שלו ירדה. נזק נוסף קשור בפציעתו בכך שלמתלונן קושי להשתלב בעבודה במשרה מלאה בשל החולשה שסובל מאז פציעתו כתוצאה מהאירוע. נזק נוסף קשור למשפחתו של המתלונן כך שמצבו הנפשי משליך על דינמיקת היחסים עם בני משפחתו ובאופן ספציפי מול הוריו ואשתו, כמפורט בהרחבה בתסקיר נפגע עבירה.

46. מנגד ולקולה, בית המשפט ייקח בחשבון, מבלי שיהיה בכך כדי להצדיק ולו במעט את התנהגותו של הנאשם, גם את שעולה מעובדות כתב האישום המתוקן, בדבר חלקו של המתלונן באירוע ותרומתו לתגרה שהייתה הדדית. ניתן אף לראות, כי הנאשם נפצע כתוצאה מהתגרה (נ/1).

47. בכל הנוגע לעובדה שהנאשם היה תחת השפעת אלכוהול, הרי שאין לתת לכך משקל ממשי לקולה. כפי שקבע בית המשפט העליון לא אחת **"העובדה שהמערער היה תחת השפעת אלכוהול, אין בה כדי להפחית מחומרת מעשיו, ואולי אף להיפך"** (ע"פ 7874/13 עמרו נ' מדינת ישראל (26.6.12)), וכן **"ניסיונו של המערער להצדיק את פעולותיו בהיותו שתוי, טוב היה לו לא היו נשמעות. בחברה חופשית, רשאי כל אדם בוגר לצרוך משקאות אלכוהוליים כאוות נפש. אין בכך משום מתן היתר לאלימות או לפשיעה..."** (ע"פ 1929/12 מדינת ישראל נ' מחאמיד (24.4.12)). כן יפים לענייננו הדברים שנאמרו בע"פ 7701/14 מוחמד סלא אל טייב נ' מדינת ישראל (16.5.16): **"מן האמור מתחייב כי עובדת היותו של אדם תחת השפעה של אלכוהול בעת ביצוע עבירה, שעה שנכנס במודעות למצב השכרות, אינה מהווה 'קרבה לסייג לאחריות פלילית' כאמור בסעיף 40(א)(9) לחוק העונשין, וגם לא נסיבה מקלה אחרת. שאם לא נאמר כן, נמצאנו מעודדים שימוש מופרז באלכוהול, על ידי מתן הקלות למעשים אסורים שבוצעו בחסותו של משקה זה. לא זו היתה כוונתו של המחוקק (ראו: ע"פ 6001/13 קסה נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] בפסקה 10 (29.1.2014))."**

48. העונש המרבי הקבוע בצידה של עבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות עומד על 14 שנות מאסר. ב"כ הנאשם הפנה בטיעונו לפסיקה שבגדרה הוטלו עונשי מאסר לתקופות קצרות ואף עונש של מאסר בעבודות שירות בגין עבירה זו. לצדם של פסקי דין אלה, הפנה ב"כ המאשימה לפסיקת בית המשפט העליון בשורה של תיקים, שבהם נגזרו על המורשעים בעבירה זו עונשי מאסר למשך שנים אחדות. בע"פ 8597/07 **זועבי נ' מדינת ישראל** (15.1.08) התייחס בית המשפט העליון למגוון העונשים הקיים בעבירות אלה: **"אכן, ניתן למצוא פסיקה מגוונים שונים בעבירת דקירה, והדבר מעוגן בנסיבות המקרה, חומרת הפגיעה, בגילו ובעברו של הנאשם וכיוצא באלה. לא נתימר לומר כי הושגה 'אחידות'; אחידות של ממש אינה אפשרית כמובן, שהרי אין תיק דומה למשנהו. ואולם, יש בסופו של יום מגמה ברורה בפסיקתו של בית משפט זה, והיא נובעת מצרכי הזמן והמקום: לתרום אותה תרומה שיכול בית המשפט להרים למאבק בתופעת הסכינאות, מעין מכת מדינה, על ידי יחס מחמיר."**

49. אכן מדיניות הענישה הנהוגה במקרים אלו היא מגוונת ותלויה בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה, כפי שיפורט בהמשך.

50. בע"פ 935/14 **אוסטרוביץ נ' מדינת ישראל** (30.11.14) התפתח דין ודברים בין המערער למתלון שהפציר במערער להירגע ובתגובה שלף המערער שני סכיני מטבח שהיו חבויים מתחת לחולצתו ולאחר פרק זמן קצר תקף המערער את המתלון וגרם לו חתכים ביד ובכתף שמאל. המתלון ברח, אך המערער דקר אותו שוב דקירה עמוקה בשכם. צוין כי למערער הצעיר היה עבר פלילי בעבירות רכוש ואליומות. נקבע מתחם ענישה שבין 3.5 ל-5 שנות מאסר ונגזרו על הנאשם 50 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי בסך 15,000 ₪. הערעור נדחה לאחר שצוין עברו הפלילי המכביד של המערער וסירובו להשתלב בתוכניות גמילה מצריכת אלכוהול.

51. בע"פ 5089/12 **עובדיה נ' מדינת ישראל** (19.2.13) המערער החליט לחבול במתלון, רכש סכין, נסע אל מקום עבודתו של המתלון, דקר אותו דקירה קשה בגבו. צוין, כי המערער נעדר עבר פלילי, הוא הודה במיוחס לו, הביע חרטה, עונשו הועמד על 50 חודשי מאסר. כמו כן הושת עליו עונש של מאסר על תנאי ופיצוי בסך 25,000 ₪.

52. בע"פ 308/16 **נאטור נ' מדינת ישראל** (7.11.2016) נדחה הערעור על חומרת העונש, בו הושת על המערער 30 חודשי מאסר בפועל בגין הרשעתו לאחר ניהול הוכחות בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, פציעה בנסיבות מחמירות והחזקת סכין שלא כדין. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם הענישה ההולם נע בין 30 עד 60 חודשי מאסר. המערער, בן ה-19, דקר את המתלון בבטנו וגרם נזק לאבריו הפנימיים בגינם הוא נותח ואושפז במשך שבוע; המערער נעדר עבר פלילי, והוגש בעניינו תסקיר חיובי שהצביע על סיכון נמוך לשוב על העבירות ועל כך שהנאשם מביע אמפתיה כלפי המתלון.

53. בע"פ 2138/13 **אבו קוידר נ' מדינת ישראל** (23.6.2013), נדון עניינו של מערער שהורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של חבלה חמורה. במקרה זה היה קיים סכסוך מוקדם בין המערער לבין שני עובדים אחרים איתם עבד בסופר מרקט. אותם עובדים הגיעו לביתו של המערער כדי להתעמת אתו. הם תקפו את המערער, ובתגובה לכך הוא דקר את אחד המתלוננים בגבו, בשכמו ובידו באמצעות חפץ חד, ונס מהמקום. כתוצאה ממעשיו של המערער נגרמו לאותו עובד חתכים, והוא אושפז ליומיים בבית חולים, שבמהלכם נזקק לניתוח ותפרים. בית המשפט המחוזי גזר על המערער, נעדר עבר פלילי, עונש מאסר למשך 18 חודשים ופיצוי בסך 5,000 ₪, ובית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

54. במסגרת ת"פ 41356-08-16 **מדינת ישראל נ' אבו דיאב** (פורסם בנבו, 22.1.18) אשר התנהל לפניי הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, ובעבירה של פציעה בנסיבות מחמירות. במהלך סכסוך, הנאשם אחז בידו סכין בעלת להב באורך של כ-15 ס"מ והחל לדקור את המתלון באמצעות הסכין בפניו, בבית החזה, ובבטנו. כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרם למתלון חתך עמוק ארוך מדמם בפניו, חתך בבית החזה מעל הסטרנום, חתך באורך 20 ס"מ בבטן הימנית. כתוצאה מפציעתו נזקק המתלון לניתוח, ולאשפוז בבית החולים. במקרה זה נקבע כי מתחם העונש ההולם הוא בין 3 שנות מאסר לבין 7 שנות מאסר והושת על הנאשם עונש של 4 שנות מאסר.

55. בע"פ 3381/16 **אלקרינאוי נ' מדינת ישראל** (10.7.16) התקבל ערעורו של מי שהורשע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה ונדון ל-20 חודשי מאסר בפועל. על פי המתואר הרקע למעשים הוא מריבה שנתגלעה בין בנו של המערער לבין בנו של המתלון. בנו של המתלון היכה את המערער בראשו באמצעות מוט ברזל. לאחר מכן נסע המערער יחד עם בנו לדוכן הירקות בו עבדו באותה העת המתלון ואחד מבניו. המערער יצא מהרכב יחד עם בנו כשהוא אוחז באלה עשויה עץ והחל להכות את המתלון בראשו ואת בנו באמצעות האלה. בית המשפט העליון קבע, כי סיכויי השיקום בעניינו של המערער מצדיקים סטייה משמעותית יותר מזו שנקבעה על ידי בית המשפט המחוזי והעמיד את עונשו של המערער על 12 חודשים מאסר בפועל.
56. בע"פ 5641/09 **מדינת ישראל נ' ברזינסקי** (22.3.10) הגיע המשיב עם חברים לחוף, התפתח סכסוך במהלכו המשיב קם, נטל בקבוק זכוכית ריק, שבר אותו על ראשו של אחד מחבריו, היכה חבר אחר בפניו וגרם לו לחתכים רבים. נגזרו על המערער 6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי ופיצוי למתלון 15,000 ₪. הערעור נדחה עקב תסקיר חיובי, הליך טיפולי, למרות החומרה הרבה הטמונה במעשה.
57. בע"פ 8585/04 **פסחוב נ' מדינת ישראל** (2.1.06) דקר הנאשם את המתלון בירך ובמקומות נוספים תוך כדי קטטה במועדון. בית המשפט העליון ציין, כי מדובר בעבירה קשה, אולם נוכח השינוי המשמעותי שחל במערער והליך השיקום אותו עבר, הוחלט להעמיד עונשו על שישה חודשי מאסר ואף לבחון את האפשרות של מאסר בעבודות שירות.
58. בע"פ 9147/17 **אבו עביד נ' מדינת ישראל** (20.9.18) המערער ואחרים היכו את המתלון ששכב על הקרקע והמערער שלף חפץ חד, דקר את המתלון בפניו וגרם לחתך עמוק בפניו. בית המשפט העליון החליט להקל בעונשו של המערער עקב הליך שיקומי מתקדם שהצדיק סטייה ממתחם העונש ההולם, ועונשו הועמד על מאסר של שישה חודשים לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי ופיצוי בסך 5,000 ₪.
59. בע"פ 1508/16 **אמסלם נ' מדינת ישראל** (18.8.16) חבט המערער באמצעות מוט ברזל במתלון חבטות קשות בגולגולתו ובגופו, דבר שהצריך ניתוח ואשפוז. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 12 לבין 36 חודשי מאסר, בית משפט המחוזי חרג מהמתחם מטעמי שיקום וגזר 8 חודשי מאסר. בית המשפט העליון הקל בעונש אף יותר ומטעמי שיקום העמידו על מאסר בעבודות שירות.
60. בת"פ (ב"ש) 44605-10-15 **מדינת ישראל נ' אדנה** (24.8.17), הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. הנאשם פגש במתלון המוכר לו, והתפתח ביניהם ויכוח בתוך המועדון, אשר נמשך גם לאחר צאתם מן המועדון. בשלב מסוים של העימות בין השניים, שלף הנאשם חפץ חד, דקר את המתלון שתי דקירות בפלג גופו העליון ונמלט מהמקום. בעקבות זאת, הובהל המתלון לבית החולים שם הוברר כי המתלון נפצע באזור הבטן העליונה, וכי הדקירה חדרה לחלל הבטן ופגעה בכבד, והתגלתה גם דקירה נוספת שפגעה במתלון בבטן משמאל. המתלון נותח והיה מאושפז ימים אחדים בבית החולים, עד ליום 14.10.2015. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש הראוי לעבירה בנסיבות הוא בין 8 ל-20 חודשי מאסר בפועל, בשל הקרבה לסייג של הגנה עצמית. בית המשפט חרג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום והעמידו על עונש מאסר בעבודות שירות.
61. לאחר ששקלתי את מכלול הנסיבות, כאמור, ובהתחשב בענישה הנוהגת, אני סבורה שמתחם העונש ההולם

בתיק דנן, נע בין 24-60 חודשי מאסר בפועל.

חריגה ממתחם העונש ההולם

62. המחוקק קבע בסעיף 40 ד'לחוק העונשין, כי גם במקרה בו מעשה העבירה ומידת אשמו של הנאשם הם בעלי חומרה יתירה, אם הנאשם השתקם, או שיש סיכוי של ממש שישתקם, בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, יכול בית המשפט לקבוע, כי העונש שיוטל על הנאשם יחרוג ממתחם העונש ההולם, וזאת מטעמי שיקום. בשונה משיקולי הגנה על הציבור בסעיף 40 ה' לחוק העונשין המאפשרים חריגה שאין בה משום החמרה ניכרת ממתחם העונש ההולם, המחוקק לא הגביל את שיעור החריגה ממתחם העונש ההולם כאשר מדובר בשיקולי שיקום, גם כאשר מדובר במעשים ובאשם בעלי חומרה יתרה. מכאן, שהמחוקק ראה לנגד עיניו שגם במקרים בהם עקרון ההלימה מחייב הטלת עונש מאסר משמעותי, בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, שיקולי שיקום יכריעו את הכף, וזאת מבלי לגרוע מחומרת המעשה והעונש ההולם שראוי היה לגזור בגינו. אני סבורה שהמקרה דנן נכנס בגדר חריג זה, ואין בכך ששיקולי השיקום קיבלו משקל מכריע בבואי לגזור את דינו של הנאשם, כדי להמעיט מחומרת מעשיו. המעשים חמורים מאוד, ובית המשפט מביע את סלידתו ממעשים אלה, ומהפגיעה החמורה שנגרמה למתלונן ולבני משפחתו.

63. לא נעלמו מעיני דבריו של כב' השופט י' דנציגר, בע"פ 7475/14 קבהא מהדי נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 25.12.14), לפיהם: **"כנקודת מוצא לדין יש לשוב ולהדגיש כי העבירה שבה הורשע המערער - חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 333 לחוק העונשין ביחד עם סעיף 335(א)(1) לחוק - הינה עבירת אלימות חמורה שהעונש המירבי הקבוע בצידה הינו 14 שנות מאסר בפועל. בפסיקת בית משפט זה ניכרת בשנים האחרונות מגמה ברורה של החמרה בענישה בעבירות אלימות באופן כללי ובעבירת החבלה החמורה בנסיבות מחמירות באופן ספציפי. בית משפט זה ציין לא אחת כי יש להילחם בנגע האלימות שפשט בארצנו וכי תרומתו של בית המשפט למלחמה זו הינה בהטלת עונשים מרתיעים ומשמעותיים שישקפו מסר מרתיע לעבריינים ולחברה כולה. לפיכך נקבע כי ככלל ענישה זו צריכה לכלול רכיב משמעותי של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח..."**. אך גם בדברים אלה צוין, כי הכלל הוא שיש לכלול רכיב משמעותי של מאסר, אך לכל כלל יש יוצאים מן הכלל. אני סבורה, כי במקרה שלפני מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות חריגה מכלל זה.

64. בתיק זה מדובר בנאשם שעבר הליך שיקום משמעותי, לאורך תקופה ארוכה, ויש קשר הדוק בין ביצוע העבירה בשל שימוש באלכוהול, לאופי ההליך הטיפולי שיקומי אותו עבר. מדובר בתהליך ארוך וקשה, בתנאים הדומים לתנאי מאסר, בקהילה סגורה מרוחקת ומבודדת, ובהמשך מגורים בהוסטל, הכל במקום מרוחק מבני משפחתו וממקום מגוריו.

65. קצין המבחן התרשם שתהליך זה, מקטין את הסיכון להישנות התנהגות דומה בעתיד, על כן קצין המבחן המליץ לאפשר לנאשם להתמיד בתהליך. במהלך תקופת הדחיה הנאשם התמיד בדרך השיקום, גילה אחריות ורצינות, ועשה מאמצים רבים לשינוי. הנאשם הוכיח כי הוא לא חזר לבצע עבירות נוספות ולא השתמש בחומרים פסיכואקטיביים, מאז האירוע נושא כתב האישום.

66. עוד התחשבתי בגילו הצעיר של הנאשם בעת ביצוע המעשים, אשר שירות מבחן ציין שבאותה העת טרם גיבש מערכת אישיותית בוגרת ויציבה, את השירות הצבאי המלא שעשה, ושהוא נעדר הרשעות קודמות. מהתסקירים

עלה, כי אין מדובר באדם בעל דפוסים עברייניים מושרשים, ולאחר העמקת ההליך הטיפולי הסיכוי להישנות העבירה נמוך. הנאשם הודה במיוחס לו, ובכך הביא לחיסכון בזמן שיפוטי יקר וייתר את הצורך בהעדת המתלונן. הדברים אמורים הגם שהודאה זו נמסרה לאחר שהנאשם חזר בו מכפירתו. כמו כן הוא נטל אחריות והביע חרטה לפני ולפני קצין המבחן, לגביה התרשמתי כי מדובר בחרטה כנה. לכך יש להוסיף, כי הטלת עונש מאסר ממש עלולה להביא לנסיגה בהליך השיקום, בשלב שבו החל הנאשם לנהל אורח חיים עצמאי נורמטיבי, כאשר שירות המבחן ציין שהוא זקוק לעידוד ולתמיכה על מנת שיתמיד בו. בנוסף, ציין שירות המבחן, כי ענישה של מאסר בפועל תחשוף אותו להתנהגות ואורח חיים עברייני והתמכרות.

67. אשר על כן, החלטתי לאמץ את המלצת שירות המבחן, ולחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, ולהסתפק בעונש של ריצוי מאסר בעבודות שירות, צו מבחן ופיצוי וזאת נוכח כבדת הדרך המשמעותית אותה עבר הנאשם. כיום הנאשם עובד במפעל לייצור כלי חקלאות, ומעסיקו מסר כי מדובר בעובד מסור מאוד, אחראי, מקצועי, ממושמע, יוזם, חברותי, שצורף לצוות עבודה חלוצי אשר ייקח חלק בלימוד והדרכה של עובדים נוספים בהמשך הדרך (נ/3). הנאשם עבר להתגורר בשכירות בעפולה ועזב את מקום מגוריו, כך שהתנתק מהחברה השולית. שליחתו למאסר תשיג לאחר הליך זה ועלולה לפגוע באופן משמעותי בהליך השיקום והשתלבותו בחברה ועל בית המשפט להושיט לו יד מעודדת להתמיד בדרך זו. אציין, כי מעבר לשיקולים המצדיקים את הסטייה מהמתחם, שקלתי גם את תקופת מעצרו של הנאשם מאחורי סורג ובריש במשך כשלושה חודשים וידוע שתנאי מעצר קשים מתנאי מאסר, במיוחד שעסקין במי שזו מעורבותו הראשונה בפלילים.

68. דומה, כי גם האינטרס הציבורי יצא נשכר אם הנאשם יתפקד כאזרח מן השורה ותינתן לו ההזדמנות להמשיך במסלול החדש בו השתלב, כשיוטל עליו מאסר לתקופה המקסימלית הניתנת לריצוי בעבודות שירות, לצד עונש מאסר על תנאי מרתיע וצו מבחן, מבלי לשלוח אותו אל בין כותלי בית האסורים. לצד זאת, על מנת ליתן מענה, ולו חלקי, לצורך בהרתעת היחיד להרתעת הרבים ולשיקולי הלימה, לא מצאתי לנכות את ימי מעצרו מתקופת המאסר שהוטלה עליו. בנוסף יודגש, כי אם הנאשם לא יתמיד בהליך השיקום, ויפר את צו המבחן, בית משפט יוכל לגזור את דינו מחדש ולתת את מלוא המשקל לשיקולים אלה.

69. אשר לבקשתו של ב"כ הנאשם, להטיל על הנאשם צו שירות לתועלת הציבור, מאחר ששליחתו למאסר ולעבודות שירות עלולה לפגוע במקום עבודתו ועשויה להוביל לכך שישוב להתגורר בבית הוריו, ובכך יפגע הליך השיקום, לא מצאתי להיעתר לה. אני סבורה, שחומרת האירוע מחייבת ענישה של מאסר ולו בעבודות שירות. בנוסף, הטלת עונש זה אומנם יפגע בשיקומו של הנאשם, אך לא באופן שיסוכל הליך השיקום. על הנאשם למצוא את הכוחות להתמיד בשיקום, גם כאשר עליו לרצות עונש של מאסר בעבודות שירות, ושירות המבחן סבר, כי הנאשם מסוגל לכך, עת המליץ על עונש זה ולא על הטלת צו שירות לתועלת הציבור.

70. בית המשפט ער למצבו הרפואי והנפשי של המתלונן, מצב אשר אין להקל ראש בו. עם זאת, אני תקווה שעם סיום ההליך לפניי, המתלונן ימצא את הכוחות לעבור הליך טיפול משמעותי, והפיצוי שאפסוק יסייע לו במעט בכך.

71. אשר על כן, לאחר ששקלתי את השיקולים לחומרה ולקולה אני דנה את הנאשם לעונשים כדלהלן:

א. מאסר לתקופה של 9 חודשים, שירוצה בדרך של עבודות שירות, בעריית ומתנ"ס בית שאן

ברחוב שדרות הארבעה 1 בית שאן. על הנאשם להתייצב במפקדת מחוז צפון ביום 4.12.19 שעה 08:00 לתחילת ריצוי עונשו. הנאשם מוזהר כי הוא עלול לרצות עונש מאסר ממש אם לא ימלא אחרי תנאי עבודות השירות שנקבעו לו.

ב. מאסר על תנאי למשך 12 חודשים, לתקופה של 3 שנים, והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע.

ג. מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, לתקופה של 3 שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון או עבירה של החזקת סכין.

ד. פיצוי למתלונן בסך 50,000 ₪. הפיצוי ישולם בחמישים תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.1.20 ובכל ה-1 לחודש שלאחריו. לא ישולם תשלום במועדו או במלואו תעמוד יתרת הפיצוי לפירעון מדי.

ה. ניתן בזאת צו מבחן לתקופה של 12 חודשים. מובהר לנאשם, כי אם לא ימלא אחרי תנאי הצו, מוסמך בית-המשפט לחזור ולגזור את דינו, לרבות הטלת עונש מאסר ממש.

ו. תשומת לב שירות המבחן לתיקון שנערך בגדרו של סעיף 51ג(ג) לחוק העונשין. סעיף זה מורה, כי מעתה יש לקבוע לכל עובד שירות (שנגזרו עליו עבודות שירות לתקופה העולה על שישה חודשים) תכנית ליווי ושיקום על ידי קצין מבחן, אלא אם מצא קצין המבחן שלא נדרשת תכנית כאמור.

העתק גזר הדין יועבר לממונה על עבודות השירות ואל שירות המבחן למבוגרים.

זכות ערעור לביהמ"ש העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"ב חשוון תש"פ, 10 נובמבר 2019, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.